

Binnen de vaste commissie voor Financiën hebben enkele fracties de behoefte om over de brief van de Minister van Financiën d.d. 20 februari 2014 met daarin de kabinetsreactie op een artikel in de Volkskrant over de berekeningswijze van het bbp (Kamerstuk 33 750 IX, nr. 16), en over de brief van 6 maart 2014 over met nadere informatie over de nieuwe berekeningswijze van het bruto binnenlands product (bbp) en de gevolgen van revisies om de economieën van lidstaten te beschrijven (Kamerstuk 33 750 IX, nr. 22) enkele vragen en opmerkingen voor te leggen.

De voorzitter van de commissie,
Van Nieuwenhuizen-Wijbenga

De griffier van de commissie,
Berck

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de PvdA

De leden van de PvdA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de kabinetsbrief over de nieuwe berekeningswijze en vaststelling van het Bruto Binnenlands Product (BBP). Deze leden hebben enkele technische vragen over de achtergrond en impact van de voorgenomen wijziging die resulteert in een opwaartse bijstelling van de omvang van de Nederlandse economie.

De leden van de PvdA-fractie stellen vast dat internationaal overeengekomen technische revisies in de bepaling van het BBP leiden tot een opwaartse bijstelling van 7,6% van de omvang van de Nederlandse economie in 2010. De genoemde leden willen weten hoe de opwaartse bijstelling van het Nederlandse BBP zich verhoudt tot de bijstelling van het BBP van andere landen in de Europese Unie, kan daarvan een overzicht worden gegeven? Wordt het Nederlandse BBP relatief meer of minder naar boven bijgesteld en waarom? De leden van de PvdA-fractie willen eveneens informeren naar de impact van deze technische wijziging op de EMU-saldi en de EMU-schuld sinds 2010. Kan het kabinet een overzicht geven van het EMU-saldo en de EMU-schuld voor de periode 2010–2015 in de aankomende Macro-Economische Verkenning?

De leden van de PvdA-fractie willen het kabinet eveneens vragen nader in te gaan op het gevolg van drie aspecten van de bronnenrevisie van het BBP ten aanzien van de onderzoeks- en ontwikkelingsuitgaven (R&D), het aantal zelfstandigen in Nederland alsook de positieve bijstelling van de handelsbalans. Ten aanzien van de onderzoeksuitgaven willen de genoemde leden informeren hoe de reclassificatie van vlottend (intermediair) consumptiegoed naar (kapitaal)investering tot een wijziging van het BBP kan leiden? Dit aangezien het BBP een flowvariable en geen stockvariabele is waardoor alle goederen en diensten die in een land in één jaar worden geproduceerd worden meegenomen in de vaststelling. Wat verklaart nu de stijging van het BBP met betrekking tot de onderzoeksuitgaven willen deze leden weten. Wordt de netto toegevoegde waarde van de onderzoeksuitgaven nu in zijn geheel meegenomen nu het geen intermediaire kosten meer zijn of houdt de stijging van het BBP verband met de hogere vaststelling van de kapitaalgoederenvoorraad – waarvan een gedeelte jaarlijks wordt meegenomen in de BBP-bepaling (utilisatie) – doordat de R&D uitgaven hier nu bij worden opgeteld? De leden van de PvdA-fractie willen het kabinet ook vragen om een nadere duiding bij de opwaartse bijstelling van het aantal zelfstandigen in Nederland. Waarom was er in het verleden geen zicht op deze 600.000 zelfstandigen en hoe is de methodiek gewijzigd? Kan ook iets meer context gegeven worden bij de positie van deze groep zelfstandigen, hoeveel uur werkt men gemiddeld per week, wat is het modale en gemiddelde inkomen, betreft het pure zelfstandigen of individuen in loondienst met een klein aanvullend salaris? Leidt deze opwaartse bijstelling van het aantal zelfstandigen nog tot een wijziging voor de Nederlandse participatiegraad? De leden van de PvdA-fractie welke nieuwe bronnen de positieve bijstelling van de Nederlandse handelsbalans met € 5,5 miljard verklaren?

De leden van de PvdA-fractie hebben nog enkele vragen over de impact van de technische wijziging op de vaststelling van het EMU-saldo. Deze leden merken op dat de kabinetsbrief vermelding maakt van een «andere behandeling» van renteswaps binnen de bepaling van het overheids-tekort. Kan het kabinet nader specificeren waar die andere behandeling uit bestaat? Moeten renteswaps naar marktwaarde worden gewaardeerd? Deze leden stellen vast dat het achtergronddocument bij de kabinetsbrief

vermeldt dat enkele militaire uitgaven tot de investeringen wordt gerekend. Om welke militaire uitgaven gaat het hier en heeft deze reclassificatie van deze militaire uitgaven ook een impact op de vaststelling van het EMU-tekort?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de SP

De leden van de fractie van de SP hebben met belangstelling kennisgenomen van de kabinetsreactie op het bericht over de nieuwe berekeningswijze van het BBP. Deze leden hebben naar aanleiding daarvan enkele vragen.

Kan het kabinet laten zien hoe het aanmerken van R&D als investeringen in plaats van intermediaire kosten wordt verwerkt in de berekening voor het BBP? De leden van deze fractie lezen dat bij de R&D investeringen zal worden uitgegaan van de marktprijs in plaats van de kostprijs. Kan het kabinet toelichten hoe de marktprijs bepaald wordt?

De leden van deze fractie lezen dat er bijna 600.000 banen van zelfstandigen meer blijken te zijn. Kan het kabinet toelichten hoe het komt dat hier eerder geen zicht op was? Waren deze banen niet bekend?

De leden van de SP-fractie lezen dat de bronnenrevisie invloed heeft op de cijfers van het CBS met betrekking tot de consumptie van huishoudens. Kan het kabinet uiteenzetten welk informatie uit de nieuwe bronnen effect heeft op de consumptie van huishoudens? En kan worden aangegeven hoe die informatie invloed heeft op dit cijfer?

Kan het kabinet toelichten sinds wanneer ESA2010 kan worden ingevoerd? Heeft het kabinet overwogen dit systeem eerder in te voeren? Zo nee, waarom niet? Zijn er al landen waar dit systeem is ingevoerd? Zo ja, is er bekend wat het effect van het gebruik van ESA2010 is op het EMU-saldo van deze landen?

Deze leden lezen dat de bijstelling van het BBP als gevolg van ESA2010 3,0 procent bedraagt in 2010. Hoe verklaart het kabinet dat de bijstelling voor het BBP van Nederland groter is dan voor de meeste andere EU-lidstaten?

De leden van de fractie van de SP lezen dat de revisie effect heeft op de EU-afdrachten. Met ingang van welk jaar worden de afdrachten aangepast? En kan het kabinet toelichten op welke manier er in de begroting rekening wordt gehouden met de te verwachten hogere EU-afdrachten?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de PVV

Door de nieuwe berekeningswijze van het BBP zou het niveau van het Nederlandse BBP met 3 à 4% toenemen. Omdat naast dit noemereffect ook de teller toeneemt, zal de uitwerking op het niveau van het overheids-tekort naar verluidt beperkt zijn. De Nederlandse overheidsschuld zou naar verwachting «wel een aantal procentpunten dalen».

Kan de Minister eens aangeven wat de gevolgen van deze nieuwe berekeningswijzen voor andere EU-lidstaten zijn?

Wat zijn de gevolgen voor het niveau van het tekort/de schuld voor de lidstaten die een beroep doen op de noodfondsen? Zijn er lidstaten die door deze wijziging net onder of boven de cruciale grenzen van 3% tekort en 60% schuld komen? Hoe wordt hier mee omgegaan?

Volgens het CBS heeft een wijziging van het BBP directe gevolgen voor het niveau van het BNI (bruto nationaal inkomen), hetgeen weer van invloed kan zijn op de Nederlandse EU-aftocht. Kan de Minister eens aangegeven wat de gevolgen van deze nieuwe berekeningswijze zijn voor de EU-aftocht van Nederland en de andere EU-lidstaten en wat dit betekent voor de netto betalingspositie per hoofd van de bevolking bij gelijkblijvende btw-aftocht en perceptiekosten?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van D66

De leden van de D66-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de brieven over de revisie van de nationale rekeningen. Deze leden hebben hierover enkele vragen.

De leden van de D66-fractie lezen dat het EMU-saldo zal verslechteren door verwerking van nieuwe informatie over scholen. Deze leden vragen of de Minister dit nader kan toelichten. Tevens vragen deze leden welke andere onderdelen van de bronnenrevisie tot significante wijzigingen van het EMU-saldo zullen leiden.

De leden van de D66-fractie vragen verder naar de betekenis van de revisie voor historische cijfers. Begrijpen deze leden het goed dat de cijfers vanaf het verslagjaar 1990 worden herzien, maar de cijfers voor 1990 niet? In hoeverre zijn cijfers van voor 1990 vergelijkbaar met cijfers van latere jaren?